

OVIDIU

PRIMA

Revista Literară Dobrogeană

APARE LUNAR

DIRECTOR, PETRU VULCAN

Redacția și Administrația: Str. DECEBAL, 5

ABONAMENTUL:

Un an în țară	Lei 6	Un an străinătate	Lei 10
Jun. an	3	Jun. an	5

UN NUMAR 50 BANI

SUMARUL:

No. 1.

Pe drumul celui de al 6-lea an, **Petru Vulcan**. — Dumnezeu, **M. A. Renert**. — Zile mari 5—24 Ianuarie, Conferința de **Căpitan Popovici, Războeni**. — Glasul Misterios (poezie), **Nușiu Tului**. — Tesaurul din Franobard (roman urmare), **Albert Dav**. — Mamă (poezi), **Nuși Tului**. — Legenda Inchipuită, **Albert Dav**. — Eri și azi, **Căpitan Ion Peirescu**. — Când înbești, **Albert Dav**. — Cetitul (Cehov) nuvela Trad. **M. A. Renert**. — Pentru cei ce nu ne au achitat, * — Darea de seamă a comitetului Veteranilor, * — Clevetitori și clevetitori, * — Noutăți literare, *

CONSTANȚA ☉☉☉☉
 TIPOGRAFIA „OVIDIU” B.
 VURLIS, 1905 ☉☉☉☉

Colaboratorii Revistei „OVIDIU“

Florian I. Becescu, Rădulescu Niger, Dr. Al. Tălăşescu, Nuşi Tului, Dim. C. Zavalide, Albert Dav, Dem. Teleor, G. Murnu, G. Tutoveanu, I. Duscian, Căpitan Popovici (Războeni), Dionisie Stoica, Opran Potârcă, D-na Nusy P. Vulcan, D-na Ecaterina Dimonie, Leontin Iliescu, F. David Bacău, Iulian Simiol, M. A. Rennert, Const. Cihan, Const. G. Brădăţeanu, Al. Răulescu, Dem. D. Stoenescu, N. Başaria, P. Daniilescu, Ion Constantinescu, I. Ghiţun, Cruţu Delasălişte, Şt. Tuţescu, Popescu-Turnu, V. Diamandi, Popescu-Dolj.

CRONICA LITERARĂ

Clevetitori şi clevetitori

Urmărim cu mult interes lupta omerică ce se desfăşoară în prezent pe câmpul literaturii româneşti între „*Curentul nou*“ şi „*Sămăntorul*“.

Noi am fost primii cari am servit de avant garde în această luptă, noi am făcut primele recunoaşteri dând alarmă că în cetatea literaturii româneşti s'au strecurat pseudo literaţi, preoţi păgâni având în cap pe Budai Lama—Iorga, care a crezut că numele seu va figura în istoria literaturii alături de acel al lui Pericle în istoria greacă.

Noi am arătat în numărul precedent ce a sămănat Iorga în ogorul literaturii române: *venin şi nemernicie*.

Am mai arătat aiurea cum scrie acest D-n şi cum nu e 'n stare să aşterne o frază cum se cuvine în stil românesc.

Ne am servit de pasagii întregi din lucrarea sa: „*Istoria lui Ştefan Vodă cel Mare şi Sfânt*“ pe care pasagii le-am dat drept şarade cetitorilor cu menţiunea că acele le va deslega şi ne va arăta şi nouă ce vrut să zică Iorga, va primi drept compensă *una mie lei*.

E bine, ne au venit raspunsuri, însă i din acelea cari dedeau vreo deslegare ş radelor ilustrului, ei în termeni următor *e cu neputinţă de deslegat*.

San: *Prea confuz*.

Oti: *Nici zei n'au ce face contra stupidii tăfei*.

Am mai spus cu acea ocazie că nu înfruntea unei reviste cu aspiraţii româneşti i este locul, ci să rămâie cea ce este un cercetator de documente pe care le neglije de a le cerceta cum trebuie şi comite enorme erori, aci de nume, cois de fapte, după cum bine i observă D-l Tanoviceanu, profesor universitar şi alţii, scriind coale peste coale şi gramadind la erori până când ne vom pomezi isbiţi de mal ca de o remontană deprinsă.

După noi au urmat să arate D-lui Iorga, că pe cale strâmbă a pornit, D-nii: Ovid Densuşeanu, în „*Viaţa Nouă*“, Ilie Barbulescu în ultimul număr al „*Arhivei*“ şi în fine acei cari i-au dat lovitura de graţie, sunt D-nii Sanielevici, Jean Bart, Ibraileanu, Bujor şi alţii în „*Curentul Nou*“ pe cari D-l Iorga i numeşte Clevetitori.

Noi însă ştim o zicătoare românească, foarte înţăleaptă, care cântă:

„*Când toată lumea îţi spune că eşti beat, du-te de te culcă*“.

Şi totuşi, când vedem cum se petrec lucrurile, ne mirăm de îndrăzneala acestui om de a graţia cu atari epitete cari infloresc în *străba-i persoană*, vorba D-lui Caralale, pe accia cari l'au desmascac şi i au arătat că valoarea lui în domeniul literaturii se reduce la un zero cât oul de merlă. Nu oamenii noştri de litere sunt clevetitori, ci acel ce a înveninat o epocă cu minoasele-i nimicuri, care strâns cu uşa, ost nevoit să se închine unui Radu Rosefi, şi D. Anghel pe cari nu de mult i numim „*măimuşoi de carton*“ baeţandri, baeţoi baeţei.

OVIDIU

PRIMA REVISTA LITERARA DOBROGEANA

DIRECTOR FONDATOR: PETRU VULCAN

PE DRUMUL

Celui de al 6-lea an.

Cu numărul acesta pășim în anul al VI-lea, al aparițiunii lui „Ovidiu”.

Cinci ani încheiați de muncă cinstită și rodnică, cinci ani consacrați pentru înflorirea românismului dincoă de Dunare, în scurgerea vremii înseamnă pentru noi un titlu care ni-i scump, cu atât mai mult, cu cât în lupta ce am dus-o și o vom duce, mijloacele și materialul le-am găsit în noi înși-ne.

Onor. cetitorii noștri au avut privilegiul să constate adese ori, că aceste mijloace le am găsit în entuziasmul nostru, în credința ce o nutrim asupra vitalității neamului românesc și în idealul mării lui, și când cine-va e stăpânit de aceste virtuți, apoi nici materialul — sau capitalul sufleteșe nu i lipsește.

Numai ast-fel se explică durata noastră pe arena publicisticii în Dobrogea.

Unele Ziare de la noi în deosebi, ce apar și dispar după împrejurări, au ajuns un pericol social în tocmăi ca acele mâncări preparate cu ciuperci otrăvitoare, pe cari gustându-le familii întregi cad victime.

În adevăr aceste ziare — sau mai nimerit zise pamflete, cari nu cruță nici sanctuarul familii, nici cele mai sfinte simțiminte, nu pot trăi de cât sau subvenționate sau prin mijlocul șantajelor.

E bine, îndată ce apar niște asemenea pamflete, emisari puși în serviciul lor, dau iureș vandalic prin pașnica populațiune și prin presiuni și amenințări forțează pungile bieților oameni să se aboneze când

gazeta e în opoziție, iar când e la putere... primește fie-care gazeta de voce.

Iar noi, noi cari ne ocupăm de hrana sufletească a poporului, nu numai că nu putem să ne oferim prisosul nostru sufleteș celor ce ni sunt dragi, dar încă un de mult am fost persecutați de moarte de cei ce erau puși să ne cărmuiască, ca și cum „Ovidiu” le ar fi întunecat stralucirea efemeră a fastului lor ridicol.

Da, Onorați cetitori, așa e în Dobrogea! S'au găsit oameni, în vinele cărora nu credem să curgă nici 5 grame sânge românesc, cari, să ne pue în sarcină cea mai grozavă crimă, pentru faptul că ne ocupăm cu literatura, și facem să continue aparițiunea lui „Ovidiu”, și ne putându-ne găsi alt cusur în îndeplinirea datoriei ce ne incumba serviciul, ne au retrogradat, apoi în cursul exercițiului viitor ne au dat pe seamă 2 servicii cari cu greu le ar fi putut îndeplini 2 inși, dar văzând că nici eu chipul acesta nu și pot satisface răsunarea micului lor suflet, ne au suprimat postul prin buget la 1 Aprilie 1904, pentru a-l reînființa sub alt nume după plecarea noastră din sinul autorității respective.

Da, chiar sub-semnatul, fondatorul — Director al lui „Ovidiu” am avut a suferi asemenea mizerii din partea fostului meu șef, Prefect pe atunci, numele nu împoartă, căruia nu i a fost de ajuns atât, ci crezându-se dușmănit de acela căruia i detese cu toporul la cap pe la spate, și văzând că tot mai trăește, își puse toate forțele de care dispunea în joc să mă distrugă cerând amicului meu Vlădescu-Olt, fostul Administrator al Domeniilor Statului din Dobrogea, destituirea mea din

mica funcție ce ocupam, și unde credeam că voi fi la adăpostul urgiei neprețuitului meu persecutor.

Toate aceste printrucă să temea grozav de lumina pe care o bănuia că poate țijni ori când din vârful penei mele...

Să ne oprim un moment iubite cetitor și să reflectăm.

Fiind-că existența lui „Ovidiu” e strâns legată de umila mea persoană, gândindu-mă la acești 5 ani de muncă prin cari am strabatut, fără să fiu subvenționat de nicăiri și fără să forțez cu baioneta pe Onor. cetitorii mei să se aboneze, cum o fac unele ziare din urbea noastră, am fost nevoit să mă destăinuesc și să arăt că pentru ideal, acel ce a avut nenorocirea să fie scriitor în Dobrogea, a trebuit să fie isbit în existență el și copiii sei în care și-a pus speranța de a putea odată să scape țara asta de cei mișei vânduți vrajmașilor neamului nostru—cari știu bine, și întrevăd că va veni în curând ziua cea de apoi, ziua aceluia proces monstru, când judecătorul suprem ne va judeca faptele cetind rechizitorul fulgerător, maestru întocmit de către însuși geniul acestui neam.

În epoca lor de declin, acești oameni, forțați de cerințele multiple a le unei vieți deochiate prin exagerațiuni nebune, ajung răi cu semeni lor, formează coaliții, se înconjoară de creaturi netrebnice și provoacă perturbări sociale, pentru ca la un moment dat să se repeadă ca ursul bătrân înflămâzător, să sfașie prada, pentru ca în epoca iernei, care în limbajul politic echivalează cu opoziția, să poată trăi din grăsimea și lingându-se pe bot.

Și când asemenea oameni se mișcă și vară vrajba între membri ai aceleiași societăți, zic că fac politică. Vorbesc în numele unei națiuni, oftează, și pentru ori-ce împrejurări solemne păstrează un stoc de lacrimi nesărate și... plâng.. cu lacrimi de crocodil în fața auditorului.

D-zeule, dar mulți nemernici mai îngadui tu pe acest pământ!

Constați faptele prin uni din noi cari am fost trecuți prin furcile caudine și nu trăznești de cât la timp.

Și totuși, sperăm, și suntem convinși că din povestea noastră adevărată, cetitori noștri, în special cei din Dobrogea, vor învăța să disprețuiască falșitatea în artă ca și în politică. Vor învăța să disprețuiască panfletele cari nu contribuie de cât la minarea sufletului lor, prin aceea că ele atentează la bunele lor moravuri, la idealul cel hrăneau pentru acei de un sânge cu ei—căci prin politica ce se urzește în provincie, învață tineretul să-și dușmănească fratele care în lumea politică e poreclit *liberal* sau *conservator*.

Nu, noi vom zice și *unii și alți sunt frații noștri și i iubim*. Acei puși în fruntea vieții publice cari caută să vă inspire ură contra adversarilor lor, nu sunt români, sunt streini de neamul nostru și prin urmare le strigați: *în lături venetici!* Ei nu umblă de cât după poziții și așa asigură pe nemuncite bani cu sutele de mii.

Și când ast-fel stau lucrurile, oare nu sunteți de aceeași părere ca și noi, că avem dreptul să trăim pentru voi luminându-vă mințile și încălzindu-vă inimile prin puterea ce emana din însași inima poporului românesc.

Oare nu este drept, că trebuie să rămânem sentinele credincioase la postul nostru și să punem stavila între voi și reul ce amenință curația moravurilor voastre, dragostea dintre voi și armonia?

Da, încredințați că glasul nostru a pătruns adânc în inimile voastre, și convinși de iubirea voastră ce ne o nutriți, pașim în anul al 6-lea cu speranța în suflet că victoria a neamului românesc va fi și nu a fanarioților cari și-au trecut traiul și au mâncat malaiul.

Petru Vulcan

DUMNEZEU

(V. HUGO)

Și în depărtări albastre văzui un negru punct.
 Părea o muscă în noaptea lipsită, de lumină
 Intocmai cum vlăstarul răsare din tulpină
 Strălucitoare ziua eșea din adâncime;
 Plecai spre punctul, care creștea în mărime
 Cu sborul unei paseri, pribege călătoare
 Era — lumina albă cu două aripi — care
 Mi se părea obscură și mică la început,
 Atât fusese cercul de rază străbătut:
 Lumina spuse:

— Aici, nu e în nici o parte
 Nici jos, nici sus, nici dreapta, nici stânga și nici moarte,
 Nici tron căzut dorinței zadarnice plăceri.
 Nici azi, nici mâine, nici mâine și nici eri,
 Nici ceasuri, îngițite de al timpului nesațiu,
 Nici timp, nici auroră, nici seara și nici spațiu,
 Nici coif cu pene înalte și stea strălucitoare
 Servindu-i de serbare la groaznica podoabă,
 Nici sceptru, nici barieră, nici alte lumi rotunde,
 Nici Demonul ce în cute de haine se ascunde,
 Nici corpuri și nici haine aicea nu întâlnești
 Ertare, răsbunare — cuvinte omeneste.
 Or cine ai fi ascultă.

El e!

— Dar ce e?

— Vai,

O umbră e întrebarea, răspunsu în lume îl ai
 El e i
 Viețuitoarea de viață dătător.
 Stăpân pe mândrul soare în veci luminător.
 Există, ceruri, stele, voi, noi — țărănă toate!
 El ochiul treaz, în fundu luminei prea curate.
 El e înțeles de genii, de punctele din care
 În raze univărsul de mii de ani răsare,
 El vede și prin asta Sublimul e atins,
 Căci el crează o lume, privind în un abis —
 Și cum în tot-de-auna mereu a fost să fie
 Mereu creat-a totul privind în veșnicie
 Când gura voastră ajunge la numele-i suprem,
 O laudă însămnă aproape un blestem;
 Deci îngenunchezi mintea și fără șovăire
 Prefă-te un gând, prefă-te o singură privire
 Ce-ți folosesc cuvinte când lucruri îți lipsesc!

Nu sunt apoteoze în graiul omenesc.
 Au morții din morminte văzutu-l-au ei oare.
 Vei face o strofă în versuri ca două aripioare,
 Vei pune o stea în una, și în alta câte o floare,
 Iar ca să-i dai parfumul, s'o faci și mai măeastră,
 Vei aduna seninul din bolta cea albastră,
 Nu vei descrie însă pe Dumnezeu.

M. A. RENERT

ZILE MARI

5 ȘI 24 IANUARIE 1859

Conferință desvoltată în fața ofițerilor și trupelor, la Regimentul Constanța No. 34.

În viața unui popor, sunt *zilele mari*, care pecetluiesc fapte, la îndeplinirea cărora — au lucrat generații întregi, în curs de veacuri.

Una din acele mari zile pentru noi românii, este 24 Ianuarie 1859.

24 Ianuarie, a fost ziua *luciafăr*, care a străluminat mintea și înfrântat inimile a 5 milioane de români: — hotărându-i a închea în mod trainic și pentru vecie, — ursita celor două țărișoare surori: Moldova și Muntenia prin săvârșirea *Unirei*, din care a răsărit *România*. Prin acest fapt, s'au pus pentru totdeauna capăt isbeliștilor de tot soiul, la care au fost supuse aceste țărișoare în cursul vremii.

Unirea n'a fost un fapt pripit, datorit unei fericite întâmplări.

Ea s'a săvârșit, în urma unor mature chibzuințe, care au frământat crieru și svăpăat inimile marilor și luminaților patrioți din acea vreme.

Mulțumită numai unor uriașe opinteli ale infocaților patrioți din *Divanurile Ad-hoc*, — cu ajutorul *Providenței* și sprijinul

dat de *Napoleon al 3-lea* — *Unirea* putu să vadă lumina zilei; — cu toată vajnica împotrivire, din partea *Turcii*, *Austriei* și *Angliei*.

* * *

De când datează ideea unirei?

Scriitorii luminați au susținut că, unirea între Munteni și Moldoveni precum și între aceștia cu Transilvănenii, a fost încercată de către *străbuni luceferi*, *Mircea*, *Ștefan cel Mare*, *Petru Rares*, *Mihai Viteazul* și *Vasile Lușu*.

Să știe că:

Mircea a bătut și prins pe Juga domnul Moldovei dar, în loc de a încorpora această țară, — o dă în stăpânire lui Alexandru cel Bun.

Ștefan cel Mare după mari străduințe, doboara pe Radu cel Frumos și în loc de a încorpora Muntenia — așază în scaun pe Laiot Basarab.

Petru Rares intră cu putere armată în Transilvania, dar nu isprăvește nimic.

Mihai Viteazu singur, isbutește a închea la un loc, raslețitele ramuri ale întreg neamului românesc; dar numai pentru o scurtă durată.

* * *

De ce oare *Mircea* după ce bate și prinde pe Juga, nu ia în stăpânire Moldova, după cum făcuse cu Dobrogia?

Dacă ținem samă de spiritul timpului d'atunci, când luptele pentru dobândirea *coroanei* se dădeau între *tată* și *fiu*; iar frații să sfășieau, stropind de cele mai multe ori treptele tronului cu sângele fratelui; apoi în împrejurimi de acest fel, dacă Mircea s'ar fi încercat să pună mâna pe Moldova; — toți *Mușăteștii* i-ar fi *sărit în cap*.

Cu toată vrea dorința a lui Mircea de a stăpâni și Moldova, nu se putea face atunci aceasta, de cât numai prin *puterea armelor*.

Dar pe când Mircea doboră pe Juga, înspăimântătorul uragan turcesc amenința cu cotopirea țărișoarei sale.

În împrejurări de asemenea natură, a mai rădica și pe Moldoveni contra sa; — ar fi fost un *act politic nechibzuit*.

De aceia Mircea incredințaza tronul Moldovei lui Alexandru cel Bun.

Nădăduind prin aceasta, a-l avea de prieten și aliat la vreme de grea cumpăna.

Aceleași *rațiuni politice*, îl oprese și pe Ștefan cel Mare, de a lua în stăpânire coroana Munteniei; după ce răpune pe Radu cel Frumos. Mulțumindu-se cu o largire a frontierei, prin alipirea județului Putna cu cetatea Crăciuna. Iar în scaunul muntean, așază pe Laiot Basarab, nădăduind ai fi prieten și aliat la nevoie.

Când Ștefan cel Mare se găsea în vrăjmașie cu Turcii, Maghiarii leagă un prietenșug șubred cu Polonia; — nu se bizuia aș mai rădica asupra capului său și pe *Basarabii* din Muntenia.

Petru Rareș navăbind în Transilvania; nu alipirea acelei țări la coroana Moldovei cauta el acolo, ci — întărirea sa în propriu său scaun, prin sprijinul Turcilor, care îi cereau scoaterea prințului din Ardeal. Iar dânsul părăsit de sprijinul boerilor fruntași ai țării, în desperare, să arunce în brațele Turcilor.

Mihai Viteazu prin puterea armelor, pune stăpânire asupra Ardealului și Moldovei luând mărșu titlu de: „*Principe al Ardealului, Valachiei și Moldovei*”.

Dar în vultorea întâmplărilor politice, în care l-a aruncat soarta, pe acest *extra-ordinar războinic*, prin luarea în stăpânire a Ardealului și Moldovei; — urmând dânsul închegarea întregului popor românesc într'un singur stat politic, cu alte cuvinte reinvierea unei Dacie-Trajane?

Din neferircire nu.

Faptele ne dovedesc aceasta.

Mihai prin răpunerea lui Batori și Erimia Movila; — caută deocamdată, să scape de doi dușmani primijdioși, care îi jurase peirea capului.

Dar aceste mărețe isbânde, aduseră cu ele totdeodată și întorlocarea la un loc, a întreg neamului românesc.

Măreață opera!

Fatalitate! N'a fost întâleasă nici de învingătorul de la Schelemburg și Suceava și nici simțită de întreaga suflare românească.

De aceia opera lui Mihai a trăit numai *o clipă*.

Însă acea *clipă*, este cea mai strălucită, cea mai măreață din viața noastră *trăită*.

De *trei secole* acea *miraculoasă clipă*, formează la *orizontul nostru politic* — *steaua conducătoare* a *ursitei* noastre.

Această strălucită *stea*, a fost întrezărită de luminații apostoli ai neamului în diferite timpuri.

Dânsa a străluminat mințile și înfrântat inimile marilor patrioți din *Divanurile Ad-hoc*. Pentru a aduce la îndeplinire măcar o particică, din aceia ce geniu lui Mihai întâmplător, întrupase prin spada sa.

Din desfășurarea faptelor, am ajuns la convingerea că:

În secolii al 11, 15, și 16-lea — în *conștința* neamului românesc, nu străbatuse încă scânteia „*solidarității naționale*”.

De aceia, opinteli a câtorva luceferi ai neamului, de a închega la un loc viața Muntenilor cu Moldovenii și a acastora cu Ardelenii, au rămas încercări zadarnice.

Caracteristica acestor vremuri, o arată

foarte limpede, adâncul cugetător și în-ferbântatul patriot *Mihail Cogălniceanu*, când în cursul său de istorie națională, ținut la academia din Iași arată tineretului ca:

Dacă neamul românesc a fost supus la toate isbeliștile cruzimei soartei, aceasta s'a întâmplat numai din pricina că:

„*Ne-au plăcut să trăim ca Moldovenii, Muntenii și Ardeleni, iar nu ca români*“.

* * *

De când ia naștere ideea unirii?

Scântea conștiinței unității neamului românesc, ia naștere de îndată, ce graiul românesc este introdus în *biserică și școală*.

Dacă domniile lui Matei Basarab și Vasile Lupu, formează o epocă mare, este epoca de regenerare în viața noastră ca neam.

Cel întâiu bărbat care trâmbează, comuna obârșie a neamului este — marele logofăt Miron Costin cronicarul Moldovei pe la 1677 când spune:

„*Moldovenii, Muntenii și Ardelenii, toți de un neam sunt*“ **<românesc>**.

De aici înainte, ideea românismului începe a se înfiripa încetul și pe nesimțite în mintea cugetătorilor români, și la începutul secolului al 19-lea, această *mare idee*, formează crezul tuturor românilor luminați.

Data fiind dușmănia aprigă, dintre Români din Ardeal și Unguri, conștiința națională aci, ia o dezvoltare mult mai răpede și mai pronunțată.

La începutul aceluia veac, iese la lumină o scriere de mare valoare „*Cronica Românilor*“ de George Șincai în care să dovedește viața nobilă „*română*“ a românilor față de strănepoții lui Atila și Arpad.

Lazăr și Asachi deschid *temple de cultură națională*, unde un tineret setos, aleargă să-absoarbă în sufletele lor, farmecul frumoasei limbi românești, în a căria cugetare de aci înainte, va începe a se fauri ursita neamului românesc.

Sub înrăurirea acestui înalțator curent, se produce *violenta sguduire*, cunoscută în istorie, sub numele de revoluția lui Tudor Vladimirescu, care înmormântează pentru vecie arendarea tronurilor românești, lipitorilor din Fanar.

Totuși prin această sguduitură, *sufletul românesc* nu scapă de *înraurirea perfidă a fanariotului*.

Pentru a cărui emancipare luptă chiar și astăzi. Atât de adânc s'a înrădăcinat virusul veninos și putred al fanarului, în frumoasele datine și curatele moravuri ale neamului românesc.

Revoluția lui Tudor Vladimirescu, o putem numi prima *etapă politică*, a redăștării noastre naționale.

Tot pe la începutul acestui veac fiii de boeri din Muntenia și Moldova trec granițele, mergând în țările apusului pentru lumina minții.

La universitățile din Paris, Berlin, Frankfurt, Viena, și mai cu samă la cea din Paris, să întâlnească Moldovenii cu Muntenii și Ardelenii. Aci se cunosc, leagă o strânsă prietenie frățiască și încep a urzi programul de regenerare al neamului, în fruntea cărui program sta scris: **<Unitatea-națională>**.

Reintors în țara patrie, acest tineret entusiast, se pune cu râvnă pe lucru, scriind cărți și înființând reviste literare în care, coarda naționalismului era foarte întinsă.

Această nobilă propagandă începe a prinde rădăcini în inimile știutorilor de carte. Când din nefericire, țările române sufar ocupația rusească și tunul începe să bubue aducând războiul de la 1828-29.

Toate avânturile generoase ale naționaliștilor sunt înabușite. Și influența rusească, sub falșă mască de protectoare a creștinilor, începe a apăsa cu putere conștiințele românilor luminați.

La închierea pazei, Rusia impuse Turciei voința sa, de a da dânsa, o nouă legiuire țărilor române, în care scop se formează o adunare în București, dintre cei mai de

frunte boeri ai țarilor, care lucrează la întocmirea acestei noi legiuri, cunoscută sub numele de „Regulamentul organic“.

Din această adunare sub președinția generalului muscal Kisileff, facea parte și boerul moldovian Visternicul Iordache Cătărgiu, care făcu adunării pentru întâiași dată memorabila propunere a „Unirei Moldovei cu Muntenia sub o cărmuirea unui domn strein“.

Kisileff judecând că prin aceasta s'ar atinge scopul politic urmărit de Rusia „stăpânirea țărilor românești“, stăruie la Petersburg, că această cauză, să se prevadă în Regulamentul organic.

Pentru a nu da loc la gelozii, „domnul strein, să nu fie ales din familie acelor trei puteri înconjurătoare ale țărilor române“.

Această nouă condiție, nu plăcu politicei rusești și ideia unirei este părăsită. Totuși muscalii nu disperează în timpuri mai prielnice și în art. 425 și 426 al regulamentului, lasă să se întrevadă puțința unei uniri al acestor țări.

Bine înțeles sub o cărmuirea unui domn muscal.

Art. 425 glăsuiește: „Originea, religia, obiceiurile și asemănarea limbei locuitorilor ambelor principate, conțin elementele unei uniri intime, care a fost întârziată și împedecată de împrejurări întâmplătoare „.

Iar art. 426 propune formarea unei comisiuni mixte din amândouă principatele, pentru unificarea legilor moldo-valahe.

„Identitatea legislației fiind unul din mijloacele cele mai potrivite, pentru a aduce la împlinire această“ <Unire morală>.

Căpitan Popovici, Răsboeni.

(Va urma)

GLASUL MISTERIOS

Nu știu ce glas misterios mă chiamă!...
Să fie oare clopotul de — aramă
Ce-mi prevestește ca un liniștit mormânt?
Să fie glasul trâmbiței de — alarmă
Ce mă invită să pui mâna pe armă
Să-mi apăr țara, pământul ei cel sfânt!

Nu știu ce glas misterios îmi sună
Și 'n vis și ziua, pe soare, pe furtună...
Să fie oare vântul cel de toamnă.
Să fie glasul mamei ce mă 'ndeamnă
Ca să-i trimit o caldă sărutare
Din țări streine — din lunga depărtare!...

Nu știu ce glas misterios șoptește
Când dorme lumea, când liniștea domnește,
Să fie oare glasul de durere
Al celor cari nici n'au vr'o mângăere.
Ori să fie glasul răsbunării
Mai trist ca plânsul furtunos al mării.

Nu știu ce glas tot sângele 'mi răscoala
Când pui capul în a iubitei poală:
Să fie oare vr'un glas ce nu mai este
Al vr'unei fete, frumoasă ca 'n poveste,
Ce a murit iubindu-mă pe mine?...
Ce o fi nu știu, dar glasul l'aud bine!

Nu știu ce glas adesea mă deșteaptă
Când fruntea-mi razim în palma mea cea dreaptă:
Să fie oare furtuna de afară
Ce desfrunzește pădurea seculară.
Ori să fie glasul conștiinței
Ce-mi vorbește de jalea necredinței.

Ce-o fi nu știu, ce glas duios mă chiamă
Vreau să înțeleg, de dânsul să-mi dau samă,
Dar nu se poate și jalea mă doboară...
Un spectru văd și spectrul mă înfioară
O rană portă și rana-i crudă mă doare —
Ce-o fi?... E spectrul patriei ce moare!...

Nuși Tulliu

ROBERT LOUIS STEVENSON

TEZAUURUL DIN FRANCBARD

CAPITOLUL III

Adopțiunea

D-na Desprez, care răspundea la creștinescul nume de Anastasia, înfățișa un tip plăcut al sexului său; cât se poate de sănătoasă la privit, o brună viguroasă, cu obrajii fragezi și catifeleți, cu ochii negri și vorbitori, și cu niște mâni, pe cari nici arta nici natura nu le-ar fi putut face mai drăguțe. Era un fel de persoană peste care nenorocirile trec ca nori de vară; era capabilă —

într'un moment de mare supărare — să încrunte sprâncenile adâncind dunga dintre ele, pentru o clipă, dar îndată îi trecea. Era mult din liniștea sufletească a unei călugărițe mulțumite; puțin din pietatea ei însă; căci Anastasia era de o fire foarte modernă, nebună după stridii și vin vechiu — și după ceva glume îndrăznețe — era credincioasă soțului său mai mult pentru ea însuși de cât pentru el. Era, fără îndoială, bună la suflet, dar n'avea ideie de sacrificiu.

Să trăiască 'n casa asta veche și plăcută, cu o grădină verde în dos și cu flori frumoase 'n fereastră, să mănance și să bea cât mai bine, să flecărească cu vre-o vecină vr'un sfert de ceas, să nu poarte corset sau talie, decât când mergea la Fontainebleau să târguiască ceva, să fie ținută în curent cu noutățile zilei și, măritată cu Doctorul Desprez și să n'aibă motiv de gelozie — asta umplea cupa vieții sale. Cei cari cunoscuseră pe doctorul Desprez în zilele lui de student, când se încălzea pentru multe teorii, dar de ordin diferite, atribuiau filozofia lui actuală studiului ce făcuse asupra Anastasiei.

Veselia ei grosolană o analiza el și poate o imita în zadar.

D-na Desprez era o artistă în ale bucătăriei și făcea din cafea o delicată. Avea o îndemânarea la curățenie cu care deprinsese și pe doctor; tot lucrul era la locul seu; tot ce se putea lustrui, strălucea cu fală; și praful era un lucru gonit din împărăția ei. Atât numai că singura lor servitoare n'avea altă treabă pe lume, de cât să curețe și să frece. Ast-fel trăia Doctorul Desprez la el acasă, ca un vițel îngrașat, încălzit și hrănit pe placul inimii.

Prânzul era excelent. Era un pepene copt, un pește din râu cu un sos *Be'arnaise* demn de ținut minte, o găscă grasă pe carne tocată cu o garnitură de sparanghel, urmată de ceva fructe. Doctorul bea o jumătate de sticlă *plus* un pahar, femeia sa o jumătate de sticlă *minus* aceiaș cantitate, cea ce era un privilegiu, pe lângă o excelentă *Câte-Râtie* de șapte ani.

Apoi se aducea cafeaua și o sticlă de *Cher-treuss* pentru Doamna, fiindcă doctorul disprețuia ast-fel de preparate și nu se încredea în ele; și apoi Alina lăsă perechea ferecită singură cu plăcerea amintirilor și a... digestiunii.

„E o întâmplare foarte norocoasă, scumpa mea observă doctorul — cafeaua asta e adorabilă — o întâmplare foarte norocoasă la urma urmelor — Anastasia, te implor, lasă încolo otrava aia astăzi; numai o zi și ai să vezi cât ai să câștigi, pui în joc reputația mea“.

„Care e întâmplarea asta norocoasă amicului meu?“ întrebă Anastasia, ne luând în samă protestarea lui, cum făcea de obicei.

„Că n'avem copii frumoasa mea,“ răspunse doctorul.

„Mă gândesc la asta din ce în ce mai mult, pe măsură ce anii trec, și cu recunoștință din ce în ce mai mare față de Putearea care ne scutește de asemenea supărări. Sănătatea ta, mi e dragă, studiul meu liniștit, bunătățile micii noastre bucătării, cât ar fi suferit toate, cum ar fi fost de sacrificate. Și pentru ce? Copiii sunt ultimul cuvânt al imperfecțiunii omenești. Sănătatea fuge din fața lor. Țipă, draga mea; pun întrebări cari te jignesc; cer să-i hrănești, să-i speli, să-i duci, să-i ștergi la nas; și apoi, când vine vremea; ne rup inima, cum rup eu la bucata asta de zahăr. O pereche de egoiști de profesie, ca tine și ca mine, ar trebui să mărturisească că descendenții sunt o necredință“.

„Adevărat!“ zise ea, și răsă. „Acum, întocmai ca tine, ar trebui să ne angajăm la un lucru pe care nu l-am putea îndeplini“.

„Scumpa mea“, răspunse doctorul solemn, „ar fi trebuit să adoptăm“.

„Nici odată!“ strigă doamna. „Nici odată doctore, cu învoirea mea. Dacă copilul ar fi carnea și sângele meu, n'aș zice nu. Dar ca să iau indiscreția altuia pe spinarea mea, scumpul meu, am destul bun simț“.

„Tocmai“, răspunse doctorul. „Amândoi avem. Și-mi place foarte mult înțelepciunea noastră, pentru că — pentru că...“ Se uită țintă la ea.

„Pentru că ce?” întrebă ea, cu un aer prefăcut de frică de pericol.

„Pentru că tocmai am găsit omul”, zise el cu tărie, „și am să-l adopt astăzi după masă.”

Anastasia se uită la el ca prin sită. „Ți-ai pierdut mințile”, zise ea; și în vocea ei suna ceva care trăda turburarea ei.

„Nu așa, draga mea”, răspuse el; „mi-o păstrează întregă”. Ca probă: în loc să-ți ascund schimbarea părerii mele în această privință, pregătindu-te, i-am dat o formă destul de vizibilă. Prin asta, cred, ai să recunoști pe filozoful care are nemărginită fericire să te numească soția lui. Faptul e că eu am socotit totul fără să mi se întâmple ceva. N'am gândit nici când să găsesc un fiu care să-mi samene. Acuma, azi noapte, l-am găsit. Nu te neliniști degeaba, draga mea; nu are nici o picătură din sângele meu. Minteaa lui, mică dragă mintea lui îmi zice „tată”.

„Minteaa lui!” răspuse ea cu un zâmbet disprețuitor. „Minteaa lui, adevărat! Enric, e o glumă idioată sau ești nebun? Minteaa lui!”

„Și din mintea mea ce are?”

„In adevăr”, răspuse doctorul ridicând din umeri, ai pus degetul pe rană. Evident că o să fie nesuferit Anastasiei mele, vecinic frumoasă. Ea n'o să-l înțeleagă nici o dată. Tu te-ai mărit cu partea mea animală scumpa mea; și cea spirituală găsește asemănare la Jean Marie. Și aceasta în așa fel, încât ca să fiu sincer, stau eu singur în admirație față de el. Ai să pricepi ușor că-ți anunț o nenorocire. „Nu da drum”, izbucni el în rugăciuni puternice, „nu da drum lacrimilor după masă Anastasia. Desigur ai să ai o indigestie”.

Anastasia se examinează puțin. „Știi ce dornică sunt să te înveselesc”, zise ea, când lucrul este raționat. Dar în acest punct...”

„Draga mea”, întrerupse doctorul gata să întâmpine un refuz, „cine a vrut să părăsim Parisul? Cine m'a făcut să las cărțile și opera și bulevardul, și relațiunile mele sociale și tot ce forma viața mea înainte de a te cunoște? Am fost eu credincios față de

tine? Ți-am fost supus? nu mi-am mărginit eu argumentele mele cu plăcere? La drept vorbind, Anastasio, nu e și rândul meu să cer ceva de la tine? Ba da, și tu știi. Cer pe fiul meu”.

Anastasia păru cu totul învinsă; roșata-i pieri din obraz. „Ai să-mi rupi inima”, suspină ea.

„Cătuși de puțin”, zise el. Ai să ai mică indispoziție timp de o lună, tocmai cum mi-a fost și mie când m'ai adus în cătunul ăsta păcătos; pe urmă temperamentul tău și admirabilul tău bun simț o să ia locul întâiu și îndată am să te văd mulțumită ca totdeauna și făcându-ți bărbatul cel mai fericit dintre oameni”.

„Știi că nu-ți pot refuza nimic”, zise ea cu o ultimă sforțare de rezistență, „nimic din ce te poate face cu adevărat fericit. Dar asta o să te facă? Ești sigur, scumpul meu soț? Ieri noapte, zici că l-ai găsit! Poate să fie un pungaș de cea mai rea speță”.

„Nu cred”, replică doctorul. „Dar să nu mă socoți atât de zăpăcit în cât să-l adopt dintr'n început. Im place să cred că sunt un om obicinuit cu lumea; am avut în vedere toate posibilitățile; planul meu este astfel alcătuit, ca să convină la toate.

Iau pe băiat ca rânđaș. Dacă fuge, dacă bombonește, dacă vrea să schimbe, o să vedem că m'am înșelat; n'am să-l numesc de fiu al meu și am să-l trimit să se plimbe”.

„N'ai să faci asta când o veni vremea”, zise femeea sa; „cunosc eu inima ta bună”.

Li întinse mâna cu un suspin; doctorul zâmbi primind-o și o duse la buze; își câștigase cauza mai ușor de cât îndrăsnise să spere; pentru a douăzecea oară poate, s'a convins de eficacitatea argumentului seu sigur, o aluzie la întoarcerea în Paris. Șase luni în capitală, pentru un om cu trecutul și relațiunile doctorului, erau o nenorocire nu mai puțin de cât o ruină complectă. Anastasia a economisit restul averei lui, ținându-l strâns, la țară. Numai numele Parisului o învinețea de frică; mai bine i-ar fi învoit bărbatului său să deschidă o me-

nagerie în grădina din dosul casei, i-ar fi învoit să adopte un rândaș, de cât să înceapă să discute chestiunea întoarcerii la Paris.

Pe la patru după amiază saltimbacul își dete sufletul; nu-și mai venise 'n fire de când căzuse bolnav. Doctorul Desprez fusese față la trecerea lui din viață și declarase „comedia sfârșită“. El luă pe Jean Marie de umăr să-l conduse în grădina hanului unde era o bancă potrivită lângă râu. Se așeză jos și puse și pe băiat să stea de a stânga lui.

„Jean Marie,“ zise el foarte grav, „banca asta e foarte vastă; și chiar Franța, care nu e de cât un colț mic al lumii, e un loc foarte mare pentru un băiețel ca dumneta. Din nenorocire e plină de oameni lacomi, care te lovesc în mersul lor; și sunt foarte puține brutării pentru atât de mulți consumatori. Stăpânul tău a murit; tu nu ești în stare să-ți câștigi singur viața; nu e așa că nu vrei să furi? Nu. Atunci situația ta e neplăcută; pentru un moment, e critică. Pe de altă parte vezi în mine un om, nu prea bătrân, de și mai în vârstă ca tine, care se bucură încă de tineretea inimii și a minții; un om cu carte, bine situat în lumea asta de muncă, care are masă bună: — un om care nu-i de disprețuit nici ca prieten nici ca gazdă. Să-ți dau hrană și îmbrăcăminte, mă prind să-ți dau lecții seara, care vor fi mult mai bine venite pentru un băiat ca tine de cât cele ale tuturor preoților din Europa. Nu-ți propun nici un angajament, dar dacă-ți vine 'n gând vreodată să mă părăsești, șa-ți va fi deschisă și-ți voi mai da și o sută de lei, când o fi să pleci în lume. În schimb, am un cal bătrân și o brișcă, pe pe care ai să 'nveți repede s'o cureți și s'o ții în rânduială. Nu te grăbi să răspunzi și primește sau respinge propunerea mea după cum judeci că-i drept. Să-ți aduci numai aminte că nu sunt o persoană sentimentală sau caritabilă, ci un om care trăește foarte riguros; și dacă-ți fac propunerea, e spre propriul meu interes, e că văd lămurit un câștig pentru mine. Și acuma, socotește-te“.

„Voiu fi foarte mulțumit. Nu văd ce aș putea face alt. Mulțumesc, Domnule, din suflet, am să mă silesc să-ți fiu de folos“, zise băiatul.

„Îți mulțumesc“, zise doctorul cu căldură, sărind în sus și ștergându-și fruntea, pentru că îndurase chinurile agoniei cât timp deciziunea băiatului atârname în vânt. Un refuz, după scena dela amiază, l-ar fi pus într'o poziție ridiculă față de Anastasia“. Ce caldă și înăbușitoare este seara asta! Totdeauna am avut fantazia să fiu un pește vara, Jean Marie, aici în *Loing* lângă *Gretz*. Ași sta culcat sub un nuțar și aș asculta clopotele, care trebuie să răsune mai dulce, acolo jos. Ce mai viață — nu gândești și tu așa?

„Da“, zise Jean Marie.

„Slavă Domnului! tu ai imaginație!“ strigă doctorul, îmbrățișând copilul cu obicinuita-i efuzie caldă, măcar că procedeu l'ista părea a deconcentra pe pacient ca și cum ar fi fost un școlar englez de aceeași vârstă. „Și acum“, adăogă el, „am să te duc la soția mea“.

Madame Desprez ședea în odaia de mâncare într'un capod răcoros. Stururile erau lăsate și scândurile erau stropite cu apă: ochii-i erau pe jumătate închiși, dar să făcea că citea o carte când ei intrară. De și era o femeie inimoasă, îi plăcea să se odihnească printre picături și avea o deosebită poftă de somn.

Doctorul îi prezintă într'un chip solemn, adăogând, spre folosul ambelor părți. „O să încercați să vă iubiți de dragul meu“.

„E foarte drăguț“, zise Anastasia. „Vrei să mă săruți micul meu băiețel?“

Doctorul era furios și o trase la o parte. „Ești nebună, Anastasia?“ zise el. „Asta-mi dovedește ce am auzit eu despre tactul femeii? Dumnezeu știe, că până acum nu m'am convins despre el. Te adresezi micului meu filozof ca și cum ar fi un copil. Îți spusei că trebuie să vorbești cu el, cu mai mult respect; nu trebuie să-l săruți și *Georgy-porgq'd* nu e un copil de rând.“

„Am făcut-o numai ca să-ți fac pe plac,

sunt sigură”, răspuse Anastasia; „dar am să încerc să mă port mai bine”.

Dar doctorul susținea cu căldură. „Aș dori”, continuă el, „ca să se simtă între noi ca la el acasă. Și de fapt, scumpa mea, purtarea ta a fost așa de ne la locul ei, în cât îi poate fi ertat unui sfânt puțină vehemență în dezaprobare. Încearcă, încearcă—dacă e cu puțință pentru o femeie să înțeleagă persoanele tinere—dar desigur nu este, și-mi pierd vremea de geabă. Cel puțin ține-ți gura cât poți și bagă de seamă la tot ce fac eu ca să-ți servească de pildă.”

Anastasia făcu cum i-se ordonase și luă samă la purtarea doctorului. Observă că el îmbrățișe copilul de trei ori în cursul serei și era foarte atent să nu-l intimideze în vorbă sau să-l rușineze la masă pe bietul mititel.

Dar în afaceri mici ea avea adevăratul eroizm femeiesc. Nu numai că se obținea să se răzbune așa de ușor, expunând doctorului greșelile sale, dar făcea tot ce putea ca să înlătore efectul rău ce producea ele asupra lui Jean Marie.

Când Desprez, după obiceiul său, eși să respire adânc aerul de seară înainte de a merge să se culce, ea se apropia de băiat și-i apucă mână.

„Nu trebuie să fii nici surprins nici înfricoșat de obiceiurile bărbatului meu, „zise ea”. El este cel mai bun om, dar așa de inteligent în cât câte odată ți-e greu să-l înțelegi. În curând ai să te obișnuiești cu el și pe urmă ai să-l iubești, căci nimeni nu poate face altfel. Cât despre mine, poți fi sigur, am să încerc să te fac ferecit, și n'am să te supăr de loc. Cred că o să fim cei mai buni prietini, tu și cu mine. Nu sunt inteligentă dar sunt foarte bună la suflet. Vrei să-mi dai o sărutare?”

El își ridică fața și ea-l luă în brațe, apoi începu să țipe. Femeia vorbise de politeță, dar se încălzise de propriile-i vorbe și tandrețea urma. Doctorul, întrând, îi găsi înlănțuiți: conchise că soția sa greșise; și tocmai începuse cu o voce solemnă, „Anastasio” —

când se uită la el, zâmbind, cu degetul ridicat; tăcu, mirat, pe când ea conducea pe băiat în odaia lui.

Albert Dav.

MAMA

— *E liniște, copilul meu,
In cer și pe pământ,
Natura doarme; florile
Se mișcă 'ncet de vânt.
In depărtare stelele
Lucesc acum mereu
Și 'n pacea nopții ne vorbesc
Că e un Dumnezeu
Ce cârmuește cosmosul,
Intregul univers —
Pe El îl cântă mările,
Pământu 'n linu-i mers...
Dormi dar, odorul meu iubit,
Visând la sânul meu
Căci te-or păzi și sfinții toți
Și bunul Dumnezeu,
Iar Heruvimii ți-or cânta
Din harpele cerești
Când noaptea udă rosele
Cu lacrimi îngerești.*

NUȘI TULLIU

Legenda Inchipuită

Când, obosit de șase zile de muncă, bunul Creator a căutat să-și desăvârșască opera făurind pe femeie, a socotit El că pentru ea, nu era demn lutul din care făurise pe Adam.

Și adormind pe Adam, luă o coastă a lui—tot lut, dar sub altă formă—și făuri pe cea dintâia și pe cea mai frumoasă femeie. Așa ne spune Biblia, dar uită să ne dea detalii asupra celor ce s'au urmat.

Pe când creatorul ședea cu coasta în mână, silindu-se cum să facă mai frumoasă pe femeie, diavolul stetea ascuns în tufiș, privindu-l cu o curiozitate răutăcioasă. Ca să nu-l turbure din meditația sa, se strecură pe aproape cu intenția drăcească de a strica tot ce croia D-zeu să facă mai bun. Dar... se împedică de trupul lui Adam, din ale cărui coaste curgea sângele, amestecându-se cu țărână, căzu și-și sparse capul. Dumnezeu, care-și isprăvisese planul de combinație, se aplecă și luând tina care se formase din sângele lui Adam și al diavolului, o modelă în jurul coastei ce avea în mână și făuri femeia.

În vinele femeii de azi, ca și în ale celei dintâiu curge sânge din trupul lui Adam și din capul diavolului. (De aceea se pricepe ca să scornească de toate).

Cât timp femeia nu iubește, nu se întâmplă nici un conflict între cele două feluri de sânge. Când ea iubește și e iubită cu adevărat și cu credință, puterea dragostei bărbatului anihilează puterea sângelui drăcesc și ei trăesc cum au trăit cei doi, înainte de a fi izgoniți din Raiu. Dacă bărbatul n'are tăria care i-se cere, sângele drăcesc capătă preponderență în vinele femeii și atunci.. ea căută să facă din casa sa un adevărat Iad. (Așa i-se și cuvine).

De ce ne-am plânge că femeia e de

vină, când, fără voia ei i s'a plâsmuit chipul din tină și când de bărbat depinde ca ea să fie drac... sau înger de pază al familiei, plină de dragoste și devotament?

Albert Dav.

ERI ȘI AZI

Și iată-mă, după 12 ani de lipsă, respirând iarăși aerul unde am copilărit. Aci, la faurul primilor iluzii, din care... numai câte-va cățărindu-se de împrejurări, ca edera de ziduri, s'au realizat, iar majoritatea... nimic... amintiri.

Câta diferență între eri și azi!... Între eri și azi, da..., în acest mic răstimp se poate schimba fața lumii. Dar, să revin: eri, gânditor pe malul mării, de unde acum mii de ani, eroul-martir de la Tomis, va fi privit d'atâtea ori nostalgic spre patria i iubită; eri, priveam nenumăratele valori nestatornice și trecătoare ca și viața, ce se isbeau pe rând, spargându-se de umerii bătrânelor stânci acoperite de mușchii, ce, ca o coroană verde-ruginie, garnisește țărmii Pontului-Euxin, în partea locului.

Azi... azi, pe malul legendarului Jiu, în ale cărui molatice unde, făcute par'că pentru visători, se oglindesc pe rând, tufișurile de sălcii și anini „de sulfine și d'aglici“.

Eri, albi pescari¹⁾, asemenea unor hârtii risipite de vânt, se legănau în sbor peste luciul mării, țipând trist a pustiu; azi sfi-oasa merlă, se oglindește în undele Jiului; trecând de pe un țărm pe altul, în bungetul de verdeață.

Eri, acolo unde pământul se isprăvește, începând apa; în fața cu nesfârșitul larg al mării, ce dă mână cu cerul, în zare;

¹⁾ Păseri de mare.

azi, cu numeroasele dumbrăvi acoperind coline, în văile cărora trăesc arbori și pomi fructiferi, pletosi ca și flăcăi locului; arbori, cu etăți seculare și mărimi fabuloase și nu arare ori în legătură cu legendele neamului.

Eri, în muzica naturii, aveam sgomotul înfiorător al valurilor spumegânde, venite de la larg, ca niște pânze destramate; azi, mult plăcutul cântec al cucului și privighetoarei, în dumbrăvioară, al merlei în tufiguri, cântecul cioacărliei, d'asupra lanurilor, vin văile pitorești ale Olteniei.

Eri, vântul pustietor din stepe; azi, zefirul mângăetor de pe plaiuri.

Eri, o floare de crin trezit, adus tocmai de peste mare, din Tarigrad și alte părți ale orientului depărtat; azi, ori-unde mă întorc, e un miros sfânt în aer, parfum de prin numeroasele grădini, albe de crini înfloriți, de flori de tei, de busioc și trandafiri, ce împodobesc peste tot, bătrâna, dar azi întinerita, Craiova, ai cărei locuitori și-au dat par'că mâna, a face din trânsa un adevărat paradis.

Eri, la fie-care pas costume bizare și expresii străine țarei mele; de turci, tătari, etc.; azi 'mi încântă priveva pitoreștele haine naționale și 'm rasună la tot pasul frumoasa pronunție, neaoș românească, a oltencelor, — port și cuvinte, între care am crescut și care 'mi amintesc, cu farmec multe amănunte ale copilăriei.

Eri, ca o zi mohorâtă de Noembrie, isbit d'atâtea dureri; — azi, ca o dimineață de primă-vară, văd la orizont, o dungă luminoasă de senin.

Eri, statuia lui Ovidiu, în melancolică'i meditație 'mi inspira nostalgie; azi, la pitorescul parc al Bibescului, cu lacul, în ale cărui molatice unde se resfrâng, în spre seară, razele soarelui apunând, fușișate printre bătrânii castani ce'l mărghinesc. Aci era locul meu în frageda junete, unde mă refugeam ca copilandru, în lumea visurilor, a iluziilor, rătăcind așa tacut... pentru a mai uita câte-va momente, din

amarăciunile vieții reale, ce am încercat prea de timpuriu. Da, aci, unde ajungeam trecând printre grădini numai fânețe ce le înconjură, înflorite de nalbă, romanite și aglici...

Câta influență au doamne asupra omului, locurile ee 'l-au născut, unde a copilarit!

Apoi de-atunci... dute vreme, vino vreme, trecură atâtea ani...! Și, de unde până eri, cu sufletul întunecat, priveam în spre soare-apune, către locurile scumpe mie... unde, încă de când eram copil, se odihnește țărâna reposaților părinți, peste care n'a mai trecut fumul de tămâie de-o fi vre-o 15 ani; de azi voi putea depune, câte-o lacrimă de dor și o coroană de recunoștință, la acele locuri sfinte, părăsite d'atâtea amar de vreme! Să 'mi se erte slăbăciunea ce am, pentru sfintele moaște din care mă trag și pentru plaiurile unde am văzut întâi lumina zilei; căci, azi pentru prima oară, d'atâtea timp, se desprind, din soarele fericirii, o rază de mângâere, îndreptându'si mersul, spre a goni întunericul, din sufletu-mi îndelung abătut.

'Mi pare că tot visez... un fior necunoscut mă coprinde... oare aceste rânduri nu vor fi ele cântecul lebedei?

În cazuri analoge, se zice: sufletelor atât de mult încercate, că elementul vieții, le e însăși suferința; că, amarul le e hrana obicinuită, dacă o fericire le vine așa brusc, îndreaptă răul, sau... încheie drama prin tragedie... sunt vieți asemenea unei zile întunecoase, în care pământul nu primește, de la soare, da cât o rază, în asfințit.

Un scump amic 'mi spune să gonesc gândurile negre, căci o rază din soarele ce apune, în alt sens, ne anunță un „măine“ splendid după zicala poporului, că dacă se uita soarele îndarat de la scapatat, măine e vreme bună. Se încerc. Se sper.

4 Iulie 1903. Craiova

Deia Mătăsaru

CÂND IUBEȘTI

*Și când iubești și ești iubit,
Te simți așa de fericit;*

*Când ești cu ea și o privești,
Atunci cu drept vezi că trăiești;*

*Când a plecat, gândești la ea
Și crezi că e pe veci a ta;*

*Dar când s'a întors la tine iar,
Norocul drag îți cade 'n dar;*

*O ei în brațe și-o săruși
Și lumea 'ntreagă atunci o uiți;*

*Pentru o zămbire blândă a ei,
Ai da și Cer și Dumnezeu!*

Albert Dav.

ANTON CHOV

CETITUL

(NUVELĂ)

În cabinetul directorului nostru Ivan Petrovich Semipalatov, șede antreprenorul teatrului Galamidov întreținându-se cu el despre jocul și frumusețea artistelor noastre...

„Nu, aici sunt de altă părere, vorbește Ivan Petrovich în timp ce iscalește înștiințările „Sofia Jurjevna este un talent mare, nemăsurat de puternic.

Așa de drăgălașă, așa de fermecătoare... așa de grațioasă.

Ivan Petrovich voia să urmeze, nu scoase însă nici un cuvânt mai departe și răsă numai, răsă așa de dulce, că însuși antreprenorului îi se făcu dulce în gură.

„Eu prețuesc, în ea eh, eh... simțirea jocului scenic, murmurul peptului tânăr. Când spune monoloage..., asta te fascinează într'atât — în cât spunet-o, că în aceste clipe sunt pregătit la toate, da la toate.“

Excelența voastră dați-vă osteneală de bine-voiți să iscați înștiințările poliției din Cherson.

Semipalatov rădică figura sa răzând și

zari înaintea lui pe scriitorul Merdajev. Merdajev stătea cu ochii holbați, plecat, trimițându-i să iscalească o hartie.

Semipalatov încreți fruntea; Poesia a fost ruptă de Proză la punctu-i culminant. „Cu asta, nu trebuia să-mi veniți chiar acum“, „vorbi el“, vedeți doar că vorbesc cu cineva. Un popor îngrozitor de necult fără cele mai mici noțiuni de maniere. Aici, D-nule Galamidov — ați spus ca la noi nu mai există timpuri de ale lui Gogol, priviți încoace, ce? acesta nu e oare un typ? Plecat, umerii lasați în jos nu se peaptăna... dar să priviți cum scrie. Dracu cunoaște ceea ce măzgălește el! Scrie ne corect, fără cea mai mică noțiune de gramatică... ca un cismar. Vedeți numai!

„Da“ bomboni Galamidov, după ce aruncă o ochiadă asupra hârtiei „In adevăr... citiți cam puțin, Domnule Merdajev.

„Așa nu mai merge dragul meu“ urma directoru „trebuie să mă rușinez din cauza voastră“.

„Dacă cel puțin ați citi măcar, ceea ce... „Cetitul face mult“ vorbe Galamidov și oftă fără a avea cel mai mic motiv „da — colosal de mult, citiți numai și veți observa că cercul cunoștințelor voastre se mărește. Cărți puteți câpata pretutindeni, de exemplu de la mine... sunt cu plăcere la dispoziția voastră. Chiar mâine va aduce dacă doriți.

„Mulțumita'i! prea va osteniți iubitul meu, spuse Semipalatov“.

Merdajev stătea plecat, își mușca buzele, însă nu scoase nici un ton, și merse acasă.

În ziua următoare, ne vizită Galamidov în biurul nostru cu un teanc de cărți. De atunci, datează sărăcia noastră. Nimenea nu va erta în viața viitoare ușurința lui Semipalatov, așa ceva se mai iartă în fine unui bărbat tânăr — însă unui bărbat de stat, învechit în hârtii — nici-o-data.

Cum sosise Galamidov. îndată fu chemat și Merdajev. „Aici, dragul meu, citiți, și Semipalatov întinse o carte „cetiți cu atențiune“.

Merdajev luă cartea cu mână tremurândă și eși afară din cabinet. Era palid. Ochii sei șireți alergau încoace și încolo neliniștiți, părănd a cere în fie ce clipă ajutor. Li luam cartea și o răsfoiam cu atențiune.

Era „Contele de Monte Cristo“.

„In contra dorințelor sale, nu poți face nimic“ șopti oftând Contabilul nostru vechiu Prochor Ssenyonits Budjilda. „Dă-ți oste-neală, reculege-te... începe tot-de-auna câte puțin, și apoi cu ajutorul lui Dumnezeu vei uita tot—atunci poți să o arunci.

Nu-ți fie teamă. Și lucru principal este—citește dar nu te lăsa influențat de astea.

Merdajev învăli cartea în hârtie, se puse jos ca să serie. De astă dată nu putu de loc să serie. Măinile sale tremurau, ochii îi jucau, unu pe plafon, altul în calimară. In ziua următoare veni în biurou, fără de curaj, cu ochii plânși.

De patru ori am citit-o, zise el „însă n'am priceput nimic, numai cuvinte austriace“.

Cinci zile mai târziu, când Semipalatov strabatu prin biroul nostru, rămase stând înaintea lui Merdajev.

„Ei, ați citit?“

„Da, Excelență.

„Ce ai citit dragul meu! Povestește-ne odată!“

Merdajev, radicâ capul și mișcă buzele încet.

„Am uitat excelență“, zise el în fine.

„Asta însămnă, că n'ați citit, eh-eh-eh... sau că n'ați fost atent. Autom-a-ti-cește. Asta nu trebuie să fie, citiți-o încă o dată. In special, Domnii mei vă atrag atențiunea, luați-vă gustul și citiți, luați cărți de pe geamul meu. Paramanov du-te, i-ați o carte. Podchodzev dragul meu, și mata—Smirnov—îmi pare reu stai de oparte, toți Domnii mei vă rog“.

Toți mergeau luându-și cărți. Numai Budjilda îndrăzni să protesteze, dădea din mâini, făcea cu capul și vorbe.

„Pe mine mă veți scuza excelență... mai

degrabă 'mi dau demisia... știu ce capeteți citind toți critici.

„Nu pricepeți nimic“ zise Semipalatov, luând pe moșneag cam peste picior.

Însă Semipalatov se înșelă, bătrânul pricepu tot.

După o săptămână am cules roadele citirei. Podehodzev care citi volumul al doilea „Evreul rătăcitor“ numi pe Budjilda jesuit. Smirnov începu să vie beat la serviciu. Însă asupra nimănui nu a avut o influență așa mare, ca asupra lui Merdajev.

„Prochor [Ssenyonits“ rugă Budjilda. Mă voi ruga pururea lui Dumnezeu pentru voi. Roagă-te la excelență sa să ne... nu pricep să citesc, citesc ziua și seară fără să mănânc. Nevasta mea, s'a îmbolnăvit, pentru numele lui D-zeu ajutațamă.

Budjilda îl rugă să spue, când va veni la noi Semipalatov, însă acesta nu voi să auză, să făcu că nu se precepe. Intr'o zi frumoasă veni ca de obicei, la serviciu Merdajev, și căzu în mijlocul odai în jenuchi.

„Iertață-mă excelență, am omorât eri un copilaș mic.

Își bătea fruntea cu podeaua, oftând.

„Ce însămnă asta? întrebă schimbat Semipalatov.

Însămnă, că și-a eșit din minți, asta a făcut-o Galamidov cu invenția lui.

Dacă nu vreți să auziți excelență, atunci dați-mi drumul. Mai degrabă ași muri de foame, de cât să trăesc în asemenea clipe“.

Semipalatov pâli, și pași enervat încoace și încolo; Galamidov nu-l voi mai primi aici, zise el tare. „Și voi Domnii mei, vă rog să vă liniștiți. Văd că am greșit. Îți mulțumesc ție bătrâne...“

De atunci n'am mai citit. Merdajev se îngrășă iarăși, însă când vedea o carte tot mai tremură încă.

M. A. RENERT

Pentru acei ce nu ne au achitat încă

Fiind-că cu numărul de față am trecut în anul al VI-lea, rugăm persoanele de mai jos cărora le-am deservit pe *Ovidiu* în cursul anului 1905, să bine voiască a ne achita, căci nu e frumos și nici cinstit lucru să ni se cauzeze daune din partea aceora în persoana cărora am avut toată încrederea.

Dacă apelurile și scrisorile noastre n'au fost de ajuns să le miște inimile, credem că aceste rânduri vor fi de ajuns pentru a nu mai reveni.

Așa dar sunt rugați să ne înainteze costul abonamentului pe 1905 D-nii:

C. N. Tătulescu, Secretar – Cocargea; Iordan M. Stoianof – Medgida; Petre Stefflea – Medgedia; Gavrilescu, Primar – Hasancea; Ctin Badea – Tortoman; Mircea Lepădat – Docuzol; Arghiropol Primar – Beilic; Panait Bănica, Secretar – Beilic; Ion Șerbănescu – Enișenlia; Ghiță Popescu, Agent Sanitar – Caranlăc; Gri. Popescu – Oltina; Petre Enescu – Babadag; I. Ghițun, Secretar – Turcoaia; I. Fulea, Secretar – Caratai; Sachelari D. G. – Seminar Central; Cotenescu G. – idem; Bulat Toma – idem; Popa George – idem; Vasilescu Ion – idem; Romanescu Gr. – idem; B. G. Christescu – idem; Mihailescu D-tru – idem; Popescu Ștefan Teodor – idem; Bărsănescu Alex. – idem; Voicescu George – idem; Elefterie Popescu – Craiova; Petru Paicu, Șef de gară – Ghimpați; Alina C. Tisescu – Bacău; Ion Mitranescu – Catanele; C. I. Bendu, Ofițer al Stărei civ. – Dorohoi; Serafim Angheliescu – Caracal; Ene Vasilescu – Piuă Petri; Ștefan Dinca – idem; D-tru Demetrescu – idem; C-tin Isvoareanu – Isvoarele; Ciprian – Constanța; Frați Zamfirescu – idem; Colonel C. Ionescu – București; A. Gheorghiu – Craiova; cea ce însemnează 240 lei pentru noi, un capital pentru niște publiciști cari muncesc grătit ogorul literar.

(vom reveni)

DAREA DE SEAMĂ

a Comitetului instituit în Constanța,
pentru ajutarea veteranilor stabiliți în Do-
brogea și sătenilor lipsiți
de mijloace.

Report Lei 4580.—

Lista No. 1. Incredințată D-lui Economu Protoereul județului și Ion N. Roman, au subscris:

Ioan N. Roman 100 lei; Cucurupus 10; V. Thoma C-tin 20; V. Georgescu 2; Olga Țintu 2; Elena Savu 1; nediscifrabil 2; D. Bănescu, Inginer Șef 20; Arch. A. Păunescu 10; Al. Iorgovici Rovine 5; Gh. Constantinescu, Conducător 5; I. Dobrescu 5; C. Demetrescu 1; Gh. Tașcă 2; Vasile Necșa 1; D. Ciobanu 1; Gh. Marcu 1; Alex. Bradiceanu 1.50; N. Lobeiu 3; Hristro Costea 3 frați 2; V. Păslă 1; N. Alexandrescu C-tor 5; Gh. Diaconu 2; Gh. Popescu 2; V. Leonte 2; C. Brezeanu 3; C. Tălăgescu 1; V. Marinescu 1; A. Bek 1; D. Ișoveanu 2; C. Buruiană 2; A. Maniță 2; I. Budoi 2; I. Negulescu 2; Gh. Predescu 2; Gh. Tutunea 1; Constantin Dan 2; Ilie Vasilescu 2; Spiru Theodorescu 2; Ion Mariu 2; Radu Stănescu 2; D-l Magrin 20; Al. Malceci Petrescu 5; Econ. Ioan Grigorescu 20 lei.

Total lei 280.50

Lista No. 199. Incredințată D-lui V. Scipione, Șeful biroului fondurilor din Ad-ția Domenilor Statului din Dobrogea:

Gheorghe V. Jeles, Brăila 5; Alexandru Neagu, idem 1; Dumitrache H. Ionescu, idem 2; I. D. Oțeleanu, idem 2; Petrache N. Andrei, idem 2; Gheorghe Zaharia, idem 2; Ion D. Gavrilescu, idem 2; Vasile N. Hamagiu, idem 2; Zisu Wender, idem 5; Mihaiu Ion, idem 1; Petrache Stănescu, idem 1; Lupu Sulțer, idem 2; Ath. Gheorghievici, idem 5; Gheorghe S. Cimpeșcu, idem 2; Ene S. Mihai, idem 1; Petrache Gheorghita, idem 1; Chivru Sdurau, idem 1.

Total lei 37.

Lista No. 103. Incredințată D-lui Comandant al Reg. 1 Geniu, București:

Reg. 1 Geniu, lei 30

Total general lei 4927.50

(Va urma)

NOUȚĂȚI LITERARE

Opt ore în Bulgaria. — Într-o broșură de curând apărută, D-l Capitan Ion I. Petrescu de la Severin, colaboratorul nostru, povestește impresiunile sale de călătorie la Vidin și Smârdan. Povestirea e interesantă prin amintirea pioasă ce evocă unui militar român monumentele de la Smârdan ridicate de țara noastră în onoarea celor căzuți pe câmpul de luptă pentru Patrie. Sunt pasajii descrise cu atâta simțire și cu o măiestrie rară încât ne înduioșează până la lacrimi. Autorul a fost prea modest de n'a semnat cu propriul seu nume această lucrare pe care — o recomandăm tinerimei să o citească.

Se găsește în deposit la librăria Samitca — Craiova.

Solorin. — Legendă asupra nașterii poporului român de D-l Dr. Al. Tălășescu. Un volum elegant tipărit în 184 pagini în care D-l Tălășescu ne descrie cu multă măiestrie și cu imaginație fecundă odisea Impăratului Traian. Din cauza lipsei de spațiu am fost nevoiți să amânăm publicarea

recensii acestei lucrări care onorează pe autor atât din punct de vedere al formei cât și al fondului.

D-rul Tălășescu mănește minunat până pentru care cuvânt îi adresăm sincere felicitări.

Luminarea săteanului și starea învățătoilor lui, cuvântare rostită în congresul de la Galatz la 29 Decembrie 1905 de D-l Mihai Timuș.

Prețul 1 leu.

În ultimul moment ne au sosit la redacție trei lucrări însemnate sub titlul:

„**Discursuri politice**“ „**Patru ani de administrație în Dobrogea și în luptă pentru binele public**“, de D-l Luca Elefterescu Prefect de Prahova. În numeroase viitoare vom vorbi de toate aceste lucrări.

Principiul de naționalitate sau români de viață veche, conferință de D-l D-r I. Gherghel, un distins profesor la liceul Carol I din Craiova.

GH. A. NASE

MEDGIDIA - GARA

MARE FABRICA DE LICHERURI FINE DESTILATE

de Trandafir, Portocale, Mentă, Benedictin

COGNACURI INDIGENE ȘI STREINE, JAMAICA, ROM

Țuică naturală de Prune de Pitești, Vinuri excelente de Odobești, Coțnar și Drăgășani, Oțet, și toate produsele spirtoase se găsesc la prima și renumita fabrică a D-lui Gh. A. Nase

CU PREȚURI UIMITOR DE EFTINE

Așa bunăoară se găsesc licheruri delicioase de portocale până la 90 b. litru, Oțet natural până la 20 bani litru.

Am vizitat personal fabrica D-lui Nase la Medgidia și ne-a rămas o impresie neștearsă de modul aranjării, al ordinei și al curățeniei ce domniște.

Felicităm pe D-l Nase și-l rugăm să ne înzestreze și Constanța cu o sucursală cât de modestă a fabricii sale.

LA BERERIA „REGALA“

Fraților GHEORGHIU

SE SERVEȘTE

CEA MAI EXCELENTĂ BERE DE OPLER

ȘI MANCĂRI RECI

Serviciul prompt și orchestra în toate seriile

DROGUERIE MEDICINALA

ALEX. I. HELDENBUSCH

CONSTANȚA

Strada Carol (sub Hotel Regal)

Asortată cu toate articolele acestei
branșe ca: parfumiuri, articole de toaletă,
cauciucuri, seringi etc., se vinde mai
efin ca ori unde.

MARE DEPOSIT

DE

Vinuri Indigene și Tuică naturală

LA DOMNUL

G. RIZESCU zis BUCUREȘTEANU

COFETĂRIA „LA FURNICA“

A DOMNULUI

PETRE POSTELNICU

E asortată cu cele mai delicioase bomboane și dulceturi.

D. BALANESCU

MAGAZIN DE FERERIE

CONSTANȚA

Strada Carol I No. 167

Special în Văpșele, Lacuri, Ulei Englezesc și de la
Frații Asan, calitate I-a

Asortiment complet în articole de

FERERIE LUCRATĂ

pentru huabile

Broaște, Balamale, Cuie, Lacăte, Ciment, Var
hidraulic, Nicovale, Menghinele și unelte de
timplărie etc.

Toate cu prețurile foarte eftine

TRIBUNA DOBROGEI

De sub Direcțiunea D-lui C. Zamfiroi,
vechiu publicist, începe a deveni din ce în
ce interesantă prin senzaționale destăințiri
ce face cu privire la faptele D-lui Vârnab
fost prefect.

ATELIER

DE
CHROMOTIPIE

ATELIER

DE
GRAMOGRAFIE

IN TIPOGRAFIE

se execută or-țe lucrări a-
tingătoare de aceasta branșă
precum : Broșuri, Teze, Cir-
culări, Bilete de nuntă și de
logodnă, Cărți de vizite, etc.

PREȚURI CONVENABILE

TIPOGRAFIA „OVIDIU“

5. VURLIS

CONSTANȚA

No. 37, STRADA TRAJAN, No. 37

(ALături DE PREFECTURĂ)

IN LEGĂTORIE

se execută ori-țe lucrări,
precum : Cărți de Bibliotecă,
Registre de Comptabilitate,
Planuri și Harte de pânză
cu și fără lac, Cartonage, etc.

PREȚURI CONVENABILE